

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 8CoP/396/2013
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7713207108
Dátum vydania rozhodnutia: 25. 09. 2013
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ludvika Bodnárová
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2013:7713207108.1

Uznesenie

Krajský súd v Košiciach v právnej veci starostlivosti súdu o maloleté deti H. U. nar. X.XX.D. a N. nar. X.X.D. zastúpené kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny v Michalovciach deti rodičov Y. H. nar. XX.X.D. trvale bývajúceho v Y. W. G.. R.. V. Č.. X prechodne bytom D. T. N., N. XX X., G. V., zastúpeného JUDr. Milošom Kaščákom advokátom so sídlom Advokátskej kancelárie vo Vranove nad Topľou na ul. M.R. Štefánika č. 171 a Y. H. rod. M. nar. XX.XX.D. bývajúcej vo U. F. D. T. N., N., N. XX X., G. V. zastúpenej JUDr. Ľubošom Kizivatom advokátom do sídlom Advokátskej kancelárie v Michalovciach na ul. Kpt. Nálepku č. 8 v konaní o nariadenie predbežného opatrenia o odvolaní otca proti uzneseniu Okresného súdu Michalovce z 22.7.2013 č.k. 2P 124/2013-64 takto

rozhodol:

P o t v r d z u j e uznesenie.

o d ô v o d n e n i e :

Súd prvého stupňa napadnutým uznesením z 22.7.2013 č.k. 2P 124/2013-64 zveril maloleté deti U. H. nar. X.XX.D. a N. H. nar. X.X.D. do osobnej starostlivosti matky.

Rozhodol tak na základe návrhu matky podaného 15.7.2013, ktorým žiadala, aby sú zveril maloleté deti do jej dočasnej starostlivosti do rozhodnutia súdu vo veci samej. Návrh odôvodnila tým, že otec maloleté deti neoprávnenne preniesol z miesta obvyklého pobytu z Veľkej Británie na územie Slovenskej republiky bez jej vedomia a súhlasu s cieľom maloleté deti natrvalo ponechať na území Slovenskej republiky. Neoprávnené premiestnenie malotých detí bolo otcom realizované 21.4.2013. Po tomto únose matka oznámila skutočnosť na Polícii vo Veľkej Británii, oznámili to aj Centru pre medzinárodnú právnu ochranu detí a mládež v Bratislave a požiadala o navrátení detí do miesta obvyklého pobytu vo Veľkej Británii. Uviedla, že na Okresnom súde Michalovce podal otec návrh o úpravu výkonu rodičovských práv a povinností k maloletým deťom, ktorým žiadal, aby maloleté deti boli zverené do jeho osobnej starostlivosti. Predmetné konanie je vedené na Okresnom súde Michalovce pod sp.zn. 2P 124/2013. Súčasne je vedené konanie o návrat maloletých detí do miesta obvyklého pobytu na Okresnom súde Košice I pod sp.zn. 21P 99/2013, ktoré doteraz nebolo právoplatne skončené. Matka uviedla, že s otcom maloletých detí sa niekoľkokrát pokúsila stretnúť, avšak stretnutia s otcom a deťmi jej bolo účelovo opakovane zmarené. Matka preto požiadala o pomoc príslušný Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny v Michalovciach za účelom realizácie styku s maloletými deťmi. Napriek aktívnej snahe matky o stretnutie s deťmi jej toto umožnené nebolo, naopak, otec pri domáhaní sa matky stretnutia s deťmi jej spôsobil zranenie, o čom svedčí lekárska správa z 1.7.2013 (fotokópia a úradný záznam Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny v Michalovciach z 2.7.2013). Následne matka opakovane sa vracala z Veľkej Británie na krátkodobé pobyty a snažila sa nadviazať kontakt s maloletými deťmi, ktoré jej zo strany otca boli úmyselne marené. Matka navyše v už podanom návrhu namietala príslušnosť súdov Slovenskej republiky pre konanie na úpravu výkonu rodičovských práv a povinností s odôvodnením, že obvyklý pobyt maloletých detí je v Anglicku, kde rodičia s maloletými deťmi dlhodobo žili, deti navštevovali predškolské a školské zariadenie, majú tam svoj okruh kamarátov, lekársku starostlivosť, rodičia poberajú na maloleté deti benefity zo sociálneho systému Veľkej Británie a maloleté deti boli

začlenené do sociálneho a rodinného prostredia. Z uvedených dôvodov namietala príslušnosť podľa ust. § 39 ods. 1 zák.č. 97/1963 Zb. o medzinárodnom práve súkromnom a procesnom. V tejto súvislosti uviedla, že vo veci maloletých detí bolo vydané súdne nariadenie Vysokého súdneho dvora vo Veľkej Británii pre rodinu zo 14.5.2013, ktorým sa otcovi nariadilo, aby maloleté deti U. a N. zveril pod ochranu uvedeného súdu a súčasne mu bolo nariadené, aby zabezpečil návrat maloletých detí pod jurisdikciu Anglicka a Walesu najneskôr do 23.5.2013 s tým, že po návrate budú maloleté deti bývať s matkou až do konečného rozhodnutia súdu. Ani toto rozhodnutie otec maloletých detí nerešpektoval. Konajúci súd právne posúdil vec podľa § 102 ods. 1, § 76 ods. 1 písm. b/, § 76 ods. 3 a 4 O.s.p. a skonštatoval, že vzhľadom k vyššie uvedenej skutočnosti je dôvodné zveriť maloleté deti do osobnej starostlivosti matky a to až do rozhodnutia vo veci samej.

Proti tomuto uzneseniu podal v zákonnej lehote odvolanie otec maloletých detí a žiadal, aby odvolací súd zmenil uznesenie súdu prvého stupňa a návrh matky na vydanie predbežného opatrenia zamietol v plnom rozsahu. Vyslovil presvedčenie, že rozhodnutie súdu prvého stupňa je nesprávne, vydané predčasne a bez náležite zisteného skutkového stavu. V tejto súvislosti poukázal na uznesenie Okresného súdu Michalovce č.k. 2P 91/2012-13, ktorým predbežne nariadil zveriť maloleté deti U. a N. do osobnej starostlivosti otca a matku zaviazal prispievať na ich výživu 30% zo sumy životného minima. Súčasne upravil styk s maloletými deťmi U. a N. tak, že bol určený neobmedzene. Proti tomuto uzneseniu podala v zákonnej lehote odvolanie matka. Odvolací súd uznesením č.k. 8CoP 226/2013-40 z 18.6.2013 zmenil uznesenie súdu prvého stupňa o nariadení predbežného opatrenia tak, že návrh otca zamietol a súčasne konštatoval, že nezhoda a nevôľa rodičov maloletých detí v otázke výchovy maloletých detí nemôže byť dôvodom na nariadenie predbežného opatrenia a dieťa má právo na zachovanie vzťahu k obidvom rodičom. Napriek úvahe odvolacieho súdu súd prvého stupňa po pomerne krátkej dobe opätovne vo veci nariadenia predbežného opatrenia rozhodol a zveril maloleté deti do osobnej starostlivosti matky. Toto svoje rozhodnutie odôvodnil tým, že došlo k podstatnej zmene pomerov spočívajúcej predovšetkým v tom, že Vysoký súdny dvor vo Veľkej Británii, oddelenie pre rodinu vydal súdne nariadenie, ktorým zveril maloleté deti do osobnej starostlivosti matky a nariadil otcovi maloleté deti v určenej lehote vrátiť do miesta obvyklého pobytu do ich bydliska vo Veľkej Británii. Otec maloletých detí v odvolaní predovšetkým vytkol konajúcemu súdu, že jeho rozhodnutie sa nezakladá na pravdivých a overených údajoch, nakoľko rozhodnutie Vysokého súdneho dvora vo Veľkej Británii, na ktorom založil odôvodnenie svojho rozhodnutia sa nezakladá na pravde a predmetné konanie bolo zastavené. Ako dôkaz predložil prepis telefonického rozhovoru tlmočnice T. N. Z., ktorá na jeho žiadosť sa telefonicky skontovala s pracovníčkou príslušného súdu v Anglicku, z vyjadrenia ktorej bolo zrejme a nepochybné, že konanie ohľadom maloletých detí v Anglicku je zastavené. Súčasne predložil súdu lekársku správu z psychologického vyšetrenia maloletých detí, realizované v Centre pedagogicko-psychologického poradenstva v Q. 26.7.2013 a z ktorého vyplýva záver, že akékoľvek zmeny týkajúce sa výchovy a prostredia by mohli vážne ohroziť zdravie a osobnostný vývoj obidvoch detí. Otec v odvolaní poukázal aj na skutočnosť, ktorú považoval za potrebné oznámiť konajúcemu súdu, a to, že matka je z adresy svojho trvalého pobytu na ul. R.. V. Č.. X U. Y. odhlásená a na území Slovenskej republiky nemá trvalý pobyt a pravdepodobne nebýva ani na adrese uvádzanej v Anglicku.

K odvolaniu otca sa písomne vyjadrila matka maloletých detí. Uviedla, že dôvody otca uvádzané v odvolaní sú účelové, nepravdivé a zavádzajúce súd. Zdôraznila, že rozhodnutie Vysokého súdneho dvora, oddelenia pre rodinu vo Veľkej Británii zo 14.5.2013 je naďalej platné a konanie vo veci zverenia maloletých detí na príslušnom anglickom súde doteraz nebolo ani zastavené, ani zrušené. K prepisu telefonického rozhovoru tlmočnice T. Z. zo 7.8.2013, ktorý v písomnom vyhotovení predložil otec v rámci odvolacích námietok, uviedla, že predmetný rozhovor, resp. zápis z rozhovoru je nevierohodný, žiadnym spôsobom nie je verifikovaný, a preto žiadala, aby odvolací súd na tento listinný dôkaz vôbec neprihliadol. Ako nevierohodný a účelový považuje aj listinný dôkaz predložený psychologičkou z Centra pedagogicko-psychologického poradenstva v Humennom a uviedla, že predmetné vyšetrenie bolo vyhotovené výslovne na požiadanie otca len za prítomnosti otca a maloletých detí, matka nebola kontaktovaná v rámci vyšetrenia príslušnou detskou psychologičkou, žiadnym spôsobom jej názor nebol zohľadnený, ani nebolo naňho žiadnym spôsobom prihliadnuté. Vyslovila presvedčenie, že táto lekárska správa je výslovne neobjektívna a zavádzajúca súd vyhotovená len na požiadanie otca a ovplyvnená starým otcom, ktorý je lekárom v Y. a okolí. Konštatovala, že ňou predložené dôkazy sú neprierodné, verifikované a objektívneho charakteru, predovšetkým rozhodnutie Vysokého súdneho dvora vo Veľkej Británii, vyjadrenia kolízneho opatrovníka, správy kolízneho opatrovníka svedčiace o tom, že matka sa márne domáhala kontaktu s maloletými deťmi, ktorý jej bol niekoľkokrát a opakovane otcom maloletých

detí znemožnený. Poukázala na nerešpektovanie otca súdne rozhodnutie, a to predbežného opatrenia, ktorým boli maloleté deti zverené do jej osobnej starostlivosti, ktoré sa stalo vykonateľným a v rámci tohto rozhodnutia je vedený výkon súdneho rozhodnutia pod sp.zn. 17Em Pm 2/2013, ktorý takisto otec nerešpektuje. K vyjadreniu otca, že matka nemá trvalé bydlisko na území Slovenskej republiky uviedla, že jej posledným trvalým bydliskom na území Slovenskej republiky boli Y., V. G.. Č.. X, čo je rodinný dom rodičov otca maloletých detí a z tejto adresy trvalého bydliska ju odhlásila matka otca maloletých detí, ktorá je vlastníčkou domu. Súčasne uviedla presnú adresu v Anglicku, kde sa dlhodobo zdržiava (overená fotokópia).

Kolízny opatrovník sa k odvolaniu otca nevyjadril.

Odvolačný súd bez nariadenia pojednávania podľa § 214 ods. 2 O.s.p. preskúmal uznesenie súdu prvého stupňa spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo podľa § 212 ods. 2 písm. a/ O.s.p. a dospel k záveru, že odvolanie otca nie je opodstatnené.

Podľa § 102 ods. 1 O.s.p. ak treba po začatí konania dočasne upraviť pomery účastníkov alebo zabezpečiť dôkaz, pretože je obava, že neskôr ho nebude možné vykonať alebo len s veľkými ťažkosťami, súd na návrh neodkladne nariadi predbežné opatrenie alebo zabezpečí dôkaz.

Predbežné opatrenie predstavuje jeden zo zabezpečovacích inštitútov v civilnom procese a jeho zabezpečovacia funkcia sa prejavuje najmä v schopnosti zabrániť dočasnou a provizórnou úpravou nepriaznivým následkom, ktoré by mohli pred začatím konania alebo už v začatom konaní nastať. Pri nariaďovaní predbežného opatrenia prevláda požiadavka rýchlosti na požiadavku úplnosti skutkových zistení a to z dôvodu, že nariadenie predbežného opatrenia má dočasný charakter. V dôsledku toho sa nezisťujú všetky skutočnosti, ktoré má mať súd zistené pred vydaním konečného rozhodnutia vo veci samej a skutočnosti, z ktorých sa vyvodzuje dôvodnosť návrhu na nariadenie predbežného opatrenia, nemusia byť preukázané dôkazmi. Zákon z toho dôvodu ani nepredpokladá, že by pri rozhodovaní o predbežnom opatrení mal súd vykonávať dokazovanie (§ 120 a nasl. O.s.p.). Pre nariadenie predbežného opatrenia je postačujúce, pokiaľ sú okolnosti, z ktorých sa vyvodzuje opodstatnenosť návrhu na toto dočasné opatrenie, aspoň osvedčené. Miera osvedčenia sa riadi danou situáciou, najmä naliehavosťou jej riešenia. Preukázanie alebo aspoň osvedčenie skutočností odôvodňujúcich nariadenie predbežného opatrenia sa posudzuje len podľa obsahu návrhu a k nemu pripojených, prípadne dodatočne predložených listín. Takýto postup súdu predpokladá platná úprava (§ 115 ods. 1 O.s.p. a contrario, § 75 ods. 7 O.s.p.), sledujúca tým dosiahnutie účelu právneho inštitútu predbežného opatrenia, ktorým je rýchle a pružné riešenie situácie vyžadujúcej okamžitý zásah súdu. Ak by v konaní o nariadení predbežného opatrenia bolo potrebné trvať na požiadavke riadneho vykonania a hodnotenia dôkazov, mohol by byť účel tohto procesného inštitútu zmarený, pretože základnými znakmi predbežných opatrení sú ich dočasnosť a provizórnosť. Najmä atribút provizórnosti je potrebné mimoriadne vyzdvihnúť, lebo už zo samotného označenia „predbežné opatrenie“ vyplýva, že nejde o konečnú a definitívnu úpravu vzťahov medzi účastníkmi a že nariadením predbežného opatrenia nezískava jeden z účastníkov silnejšie postavenie, nezískava práva, o ktorých sa má rozhodnúť až v budúcnosti, ale sa ním len dočasne a hlavne predbežne upravuje určitý okruh vzťahov.

Podľa nariadenia Rady (ES č. 2201-2003 z 27.11.2013 článku 20 ods. 1) vyplýva, že v naliehavých prípadoch nebránia ustanovenia tohto ustanovenia súdom členského štátu prijať predbežné opatrenia, vrátane ochranných opatrení ohľad osôb alebo majetku v tomto štáte, ktoré sú dostupné podľa právneho poriadku tohto členského štátu, aj keby podľa tohto nariadenia mal právomoc rozhodovať vo veci samej súd iného členského štátu. Platnosť týchto opatrení zanikne, len čo súd členského štátu, ktorý má právomoc podľa tohto nariadenia rozhodovať vo veci samej, prijal opatrenia vyžadované situáciou.

Podľa § 219 ods. 1 O.s.p. odvolací súd rozhodnutie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne. Podľa odstavca 2 cit. zák. ustanovenia, ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôkazy.

Na základe odvolania matky odvolací súd preskúmal napadnuté uznesenie spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo a dospel k presvedčeniu, že súd prvého stupňa dostatočne zistil skutkový stav,

posúdil ho podľa správnych zákonných ustanovení Občianskeho súdneho poriadku v súlade s § 132 O.s.p., preto je odôvodnenie napadnutého uznesenia presvedčivé a s jeho závermi sa odvolací súd stotožňuje. Podľa § 219 ods. 2 O.s.p. dodáva, že preskúmaním všetkých relevantných skutočností vo vzťahu k predmetu konania dospel k rovnakému právnomu záveru ako súd prvého stupňa, že bola preukázaná naliehavosť predbežnej úpravy pomerov odôvodňujúca nariadenie predbežného opatrenia, keďže otec preukázateľne bráni matke styku s maloletými deťmi, bez jej súhlasu opustil miesto ich dlhodobého pobytu vo Veľkej Británii, kde žili niekoľko rokov, maloleté deti navštevovali školské, resp. predškolské zariadenie, rodičia boli zamestnaní, boli začlenení ako rodina do sociálneho systému Veľkej Británie. Táto skutočnosť je zrejماً tak z podania matky a ňou podaných listinných dôkazov, úradných záznamov spísaných na Úrade práce, sociálnych vecí a rodiny v Michalovciach, ako aj z lekárskej správy predloženej matkou o nevyhnutnosti lekárskeho ošetrovania, ku ktorému malo dôjsť pri snahe matky stretnúť sa s deťmi, a preto aj odvolací súd považoval návrh matky za osvedčený, dôvodný a za situáciu, kedy je nevyhnutná okamžitá ingerencia súdu formou nariadenia predbežného opatrenia. K námietke otca uvádzajúcej v odvolaní týkajúcej sa obvyklého pobytu maloletých detí, kde vyslovil názor, že obvyklý pobyt maloletých detí nie je vo Veľkej Británii, ale na území Slovenskej republiky odvolací súd dodáva, že pojem obvyklého pobytu zaviedla do terminológie medzinárodného práva Haagská konferencia prostredníctvom dohovorov a nikdy ho nedefinovala a nevymedzujú ho ani zákony Slovenskej republiky. Nemožno ho stotožňovať s pojmom trvalý pobyt, ani s pojmom bydliska. Súd pri posúdení otázky, či má osoba obvyklý pobyt na území určitého členského štátu, musí vziať do úvahy všetky relevantné skutočnosti konkrétneho prípadu. Pojem obvyklého pobytu dieťaťa však zadefinoval rozsudok Súdneho dvora z 2.4.2009 vo veci C-523/07 tak, že mu zodpovedá miesto, ktoré odzrkadľuje istú mieru začlenenia dieťaťa do sociálneho a rodinného prostredia. Na tento účel treba vziať do úvahy najmä trvanie, pravidelnosť podmienky a dôvody pobytu na území členského štátu a presťahovanie rodiny do tohto štátu, štátnu príslušnosť dieťaťa, miesto a podmienky školskej dochádzky, jazykové znalosti, ako aj rodinné a sociálne väzby, ktoré dieťa udržiava v danom štáte. Odvolací súd pre úplnosť dodáva, že úvahu o termíne „obvyklý pobyt“ v danom prípade uviedol len na určité objasnenie daného termínu, avšak v predmetnom konaní je pre rozhodnutie irelevantná. Otázkou vyriešenia miesta obvyklého pobytu maloletých detí sa bude zaoberať príslušný súd, na ktorom a vedie konanie o navrátenie maloletých detí, resp. o únose maloletých detí. Odvolací súd sa stotožnil so záverom súdu prvého stupňa, že od posledného rozhodnutia Okresného súdu Michalovce, ktorým nariadil predbežné opatrenie pod č.k. 2P 91/2013-13 z 10.3.2013 v spojení s rozhodnutím Krajského súdu v Košiciach č.k. 8CoP 226/2013-40 nastala tak podstatná a výrazná zmena pomerov, ktorá odôvodňuje nariadenie predbežného opatrenia na základe návrhu matky a ktorá spočíva predovšetkým v tom, že otec od odchodu zo spoločnej domácnosti v Anglicku preukázateľne marí stretnutie matky s maloletými deťmi, účelovo produkuje dôkazy, ktoré majú kontaktu detí s matkou zabrániť. Odvolací súd dodáva, že z listinných dôkazov, ktoré predložila matka v rámci odvolacieho konania a o ktorých dôveryhodnosti nemal súd dôvod pochybovať je zrejmé, že na príslušnom súde v Anglicku je začaté konanie o výkon rodičovských práv, resp. už bolo vydané súdne nariadenie, ktorým boli maloleté deti zverené do starostlivosti matky a otcovi bolo uložené maloleté deti matke vrátiť a to do miesta ich bydliska v Anglicku. Z obsahu spisu odvolací súd zistil, že na Okresnom súde Michalovce otec podal návrh o úpravu výkonu rodičovských práv a povinností, ktorý svojím podaním z 23.7.2013 zobral späť v plnom rozsahu. Navrhol konanie zastaviť a vysloviť, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania. Z uvedeného je zrejmé, že právoplatne sa v súčasnej dobe vedie konanie o výkon rodičovských práv vo veci samej na príslušnom súde vo Veľkej Británii a v súčasnej dobe sa vedie konanie na Okresnom súde Košice I o návrat maloletých detí (únosové konanie do miesta obvyklého pobytu). V tomto konaní bude rozhodnuté tak o obvyklom pobyte maloletých detí, ako aj o oprávnenosti zadržovania maloletých detí otcom na území Slovenskej republiky a následne bude príslušným súdom rozhodnuté vo veci samej o výkone rodičovských práv a povinností k maloletým deťom na základe dôsledne vykonaného dokazovania, v ktorom budú zohľadnené všetky navrhované dôkazy a námietky obidvoch rodičov.

Toto rozhodnutie senát prijal v pomere hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 zák. č. 757/2004 Z.z.).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.